

Valg av hannhund.

Så er det bestemt. Tispa holder de krav hun bør holde både mentalt, sunnhetsmessig, eksteriør og bruksmessig. Planen er at hun skal pares på førstkomende løpetid. Det som gjenstår nå er å finne en passende partner.

Når man leter etter en hannhund som kan brukes i avl, er det mange faktorer som man bør tenke på. Målet med hvert eneste valpekull bør være å lage best mulig valper, valper som valpekjøperne vil ha glede av i mange år fremover. Ingen kan forutsi hvordan valpene vil bli, men det gjelder å velge en hannhund som forhåpentligvis passer godt sammen med den tispa han skal ha valper med.

Still minst like strenge krav til hannhunden som til tispa

Det er viktig at hannen er frisk og er trivelig mentalt. Dessuten bør han være sterk der tispa er svak, og omvendt. For eksempel: Dersom tispa di for eksempel har litt for lyse øyne, er det viktig å finne en hann som har mørke, fine øyne. Slik går du igjennom egenskap for egenskap, både sunnhetsmessig, mentalt, eksteriør og bruksmessig.

En hann som har avkom å vise til eller som har mange søsken som er premiært, vil ofte kunne gi deg bedre svar på hvilke egenskaper han bærer, enn en hann som du vet svært lite om. En ting er hva man kan se ut i fra hannen selv, en annen ting er hvilke gener han bærer.

Søk hjelp hos raseklubb, oppdretter og erfarne oppdrettere

Den som bør kjenne mest til tispa di og de hundene som finnes bak henne og rundt henne, er hennes oppdretter. Ta derfor kontakt med denne og få ut så mye informasjon som du kan om hennes søsken, halvsøsken og foreldre.

Raseklubben har også en god oversikt over hva som skjer i rasen og til de ulike linjene. Ditt eget avls råd vil hjelpe deg til å velge hannhund. Men en forutsetning for å kunne få god hjelp er at du selv er ærlig når du presenterer tispens din. Si hvilke svakheter hun har og kom gjerne også med ønsker dersom det er en eller flere egenskaper du ønsker at hannhunden skal ha.

Dersom tispas oppdretter er uerfaren og ikke kan gi deg særlig med hjelp og raseklubben ikke har noe avls råd, bør du kontakt en erfaren oppdretter og spørre om du kan få hjelp av denne. Ikke alle oppdrettere er like velvillige til dette, men oppdrettere som har stor interesse for rasens ve og vel, vil som regel hjelpe deg. Men vær klar over at det valget du kanskje har på hannhund kanskje ikke stemmer overens med det valget andre har!

Unngå matador avl

Det er viktig og ikke velge så hardt at kun et fåtall hanner blir brukt i avl. Da får man et annet problem som heter matadoravl og dette er noe som virkelig kan gi problemer for en rase! Det går bra den første generasjonen, men når man skal bruke de valpene som produseres videre i avl, vil man oppdage at det er vanskelig å finne en ubeslektet hann som kan brukes. For alle hunder bærer på minst en defekt, som regel langt flere. Grensen for matadoravl settes til at en hannhund kan maks være far til 5 % av de registrerte valpene i en rase i en 5 års periode. Dersom rasen har et årlig registreringstall på ca. 500 vil det være registrert ca 2500 valper av denne rasen i en 5 års periode. Da skal en og samme hannhund av denne rasen maks være far til 125 valper. Alt over dette betyr at hannen er en avlsmatador.

Sjekk innavlsgrad på Dogweb

Innavl er avl der foreldredyrene er mer i slekt med hverandre enn gjennomsnittet i rasen. Når du har funnet en aktuell hannhund kan du, dersom denne er registrert i Noreg eller ligger registrert i databasen til Norsk Kennel Klubb, Dogweb, gå inn dit å lage

en fiktiv stamtavle på det planlagte kullet. Dette er et godt hjelpemiddel for å sjekke om de to hundene er i slekt med hverandre. Gå inn på Min side og velg Dog web. Alle som er medlem i en hundeklubb som er samarbeidende med NKK, har nå gratis tilgang til databasen.

Start med å søke opp tisper di. Velg stamtavle og så fiktiv stamtavle. Nå må du søke opp den hannhunden du har tenkt å bruke. Når du har funnet den velger du f.eks. en 8 generasjons stamtavle og du merker av at du vil ha opplysninger om innavl. Dersom hannhunden du velger gir valper med en innavlsgrad på 6,25 eller mer, bør du virkelig tenke deg godt om. 6,25 er den innavlsgraden som genetikerne anbefaler som et absolutt maksimum. Som fersk oppdretter bør du velge en innavlsgrad som er betydelig mindre enn dette. Grunnen er at ved innavl dobler man på både de positive og de negative egenskapene. De fleste sykdommer og defekter nedarves ressesivt. Dette betyr at foreldredyrene selv ikke viser at de har gener for denne svakheten. Men valpene kan bli syke eller få defekter dersom de får genet i dobbel dose.

Gjør avtale med hannhundeier

Når du har bestemt deg for hvilken hannhund du vil bruke, må du gjøre avtale med hannhundeieren. Denne trenger absolutt ikke si ja! Så det er forferdelig dumt å vente til tisper har begynt på løpetid før du kontakter hannhundeier. Dersom hannhundeier sier nei, må du ha tid på deg til å finne en ny hannhund. Når du kontakter hannhundeier må du kunne legge frem all dokumentasjon som du har på tisper din, dvs. stamtavle, premieringer og helseundersøkelser. Mange vil også be om et foto dersom de bor langt unna og aldri har sett din tisper.

Sier hannhundeier ja, er det bare å vente på løpetid.

Her er en kort informasjon hvis tenker på et kull på tisper di.